

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI, GAZDÁSZATI, IPARI, KERESKEDELMELI ÉS NEVELÉSÜGYI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSMECSEYE ÉS A MEGYEI TANFELÜGYELŐSÉG HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MEGJELEN:

hetenként egyszer, vasárnap.

Egyes számok 20 krajczárjával kaphatók könyvkereskedésekben.

A kéziratok a szerkesztőséghez, pénzek s reklamáziók a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Előfizetési föltételek.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre 5 frt — kr.
Hat hóra 2 frt 50 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal is küldhetők.

Hirdetéselek.

Hivatalos hirdetések díja a bélyeg-illetékkel együtt: 1—100 szóig 1 frt 30 kr., a 100-on fölül minden szó 1 krajczárjával számítatik. E hirdetések után járó díj előlegesen küldendő be.

Magán hirdetések: négy hasábos petit sor egyszeri közléseért 7 kr., kétszeriért 6 kr., többszöriért 5 kr. — Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.

A nyilttérben: minden három hasábos garmond sor díja 20 kr.

Előfizetési fölhívás.

A
BARS

E hó végével fejezi be II. évfolyamának első felét. Ez alkalommal is teljes bizalommal fordulunk t. előfizetőinkhez, lapunk barátaihoz azon kijelentéssel: hogy az eddig követett irányt szem elől nem tévesztjük s ez alapon ajánljuk lapunkat a nagy közönség további jó akaratába.

Léva, jun. 18, 1882.

A szerkesztőség.

Az ipartársulásról.

III.

Azon bajok, azon okok, melyek az ipart — értjük a kisipart — lenyűgözve tartják, haladását és olyszzerű fölvirágzását, — mint azt mindnyájunknak kívánni kell, — gátolják s nehezítik, első sorban a tőke hiányában rejlenek s itt keresendők.

S már itt valóban a társulás, egyesülés lehet azon tényező, mely kellő segínyt képes volna nyújtani.

Napjainkban a munka és szorgalomnak minden ágában a társulás, egyesülés vagy már megteremtette, vagy legalább megteremténi igyekszik azon eszközöket, melyek a munka sikeresítésére s üdvös eredmények kivívására szükségesek.

Igy alakultak s alakulnak mindenféle a különféle segélyzőegyletek és pénzintézetek.

Az ipar terén, dacára az 1872. évi VIII. törvényezikk által engedélyezett ipartársulatok, iparbizottságok czélszerűségének és azon elterjedt óhajtatásnak, hogy most már az engedélyezés helyett a kényszer mondassék ki törvényileg, — lassan halad az ipar terén való társulás, egyesülés; alakultak ugyan ipartársulatok, de ezek működése, mint fennebb érintők, a czéhrendszer maradványainak dédelgetésén kívül, alig terjed máshová; s éppen azért sokan azt hiszik, hogy a kényszer volna képes ezen társulatokba lelket adni s azokat üdvös tevékenységre buzdítani.

De ezen érvelés csak akkor volna elfogadható, ha a czéhrendszer multjából föl tudna mutatni valamit, ami azon bajoknak, — melyek az ipar előmozdításában gátul szolgálnak, mint a tőke hiány, — elejét tudná venni.

Ily eszközt azonban, mely a mai szabad munkarendszer keretébe beilleszthető volna s üdvös eredményekre kilátást nyújtana: a czéhrendszer uralmában, multjában fölfedezni bajos volna.

Midőn tehát azt mondjuk, hogy iparunk előmozdításában legelső bajnak — a védvámról itt nem akarunk szólni — a tőkehiányt véljük s ennek legyőzésére legjobb eszköznek a társulást, egyesülést tartjuk: akkor a társulás, egyesülés szabadságát s nem kényszerítését értjük s vindikáljuk, éppen úgy, mint a munkának más ágaiban.

A hazánkban mindinkább előbbre törekvő és szép fejlődésnek indult különféle gazdasági egyesületek, a takarékpénztárak legvilágosabb példái annak, hogy csak a munka szabadsága biztosíthatja annak üdvös eredményeit.

És semmi sem oly érzékeny, mint a tőke; ez kerüli, mint a tapasztalás mutatja, a korlátokat, a kényszert s csak ott halmozódik föl, hol

szabadon mozoghat; ha tehát az ipar első baján, a tőke hiányon segíteni akarunk, első és elengedhetetlen kívánalom az, hogy a munka szabadságát az ipar terén biztosítsuk; fölhagyván a kényszer eszközökkel, a szabad társulás útján igyekezzünk a tőke hiányon segíteni.

És valóban e feladatnak megoldása egyedül a szabad ipartársulatok által érhető el leghelyesebben. Nem ugyan azon eszközökkel, melyek némelyek által ajánlatnak, hogy t. i. az iparos segédek meghatározott időig ne lehessenek önálló iparosok; mert hisz ezáltal a tőke hiányon, — föltéve, hogy ez nemcsak a szegényekre, hanem a tőkével bírókra is egyformán volna kiterjesztendő, — nemhogy segítenénk, hanem a bajokat még tetőznők is.

S azért azt tartjuk, hogy az önálló iparoság megszerzésének korlátozása még nagyobb tőkehiányt idézne elő, mint a milyen jelenben van; valamint azt is hisszük, hogy a tőkehiányt a kényszerítő társulás meg nem szüntetné; hanem igenis a szabad társulás akként, hogy föladatául tűzné ki magának: a segédeket munkájuk gyümölesének megtakarítása által az üzleti tőkének megszerzésére buzdítani és segíteni, azoknak pedig, kik tőkével rendelkeznek, az önálló ipargyakorlására való bevonására, belépésére az utat egyengetni. Továbbá: ha föladatául tűzné ki magának — mint testület, tőkét szerezni s nagyobb vállalatokba bocsátkozva, egyesült erővel a nagy tőkével, — mely a gyárakban csoportosul, — versenyre szállni; mert hisz a kisiparnak legnagyobb ellensége s majdnem legyőzhetlen versenytársa a nagyipar, gyáripár. Azaz: korunkban a nagy tőke megemésztéssel fenyegeti a kis tőkét. Nem zárna ki ezen cselekvési körök az olesó hitel megszerzésének munkáját sem, noha bár az ipar fölvirágzását a hitel útján nem tartjuk elérhetőnek.

A kisipar a hitelképesség tekintetében olyan lábon áll, mint a kis földbirtok. A hitel, bármilyen olesó legyen is — ott, hol a pénzforgalom az évről csak egyes, az is bizonytalan részeiben és szakában fordul elő, üdvös eredményeket csak szórványosan mutathat elő. A hitelnek a világa: a szünteleni pénzforgalom, köre: a kereskedelem s üzérkedés.

A kisipar hátramaradásában és nem oly mérvű fölvirágzásában, mint azt a külföldi ipart tekintve joggal várhatnók, a tőkehiányon kívül második bajnak s akadálynak találjuk az ismerethiányt, a tudatlanságot.

Kétségkívül az 1872. évi ipartörvénynek az ipar szabadságát dekretáló intézkedése sok visszaélésre szolgáltatott és szolgált alkalmat, s hogy ennek folytán számosan, minden ismeret nélkül, mint önálló iparosok léptek föl s kontárságuk sok bajnak volt szülője és sok érdeket sérthetett meg, az bizonyos. Ezen állapotot azonban csak átmenetinek mondhatni, mely minden új intézkedésnél előfordul anélkül, hogy ezt az új intézkedésnek föl lehetne róni; az ilyen nyegleség önmagában hordja romlásának, bukásának esirait s lassanként a térről elvonul.

Tévedés volna azonban azt hinni, hogy a kényszerítő társulás által ezen segíteni lehetne. Világosan mutatja a régi czéhrendszer, hogy az ismerethiány nagy mértékben meg volt akkor is; igaz, hogy csak a jobb móduaknál, kik a remekelési költségeket elviselni képesek voltak.

Az ismerethiányon, a tudatlanságon a tanulásnak kell segíteni; a tanulásnak fölhelye az

iskola, ezeknek föllállítására hatni sokkal inkább képesíttetnek a szabadtársulás és egyesülés, mint a czéhrendszer, mert bizony ennek idejéből vajmi kevés iskolát mutathatunk föl, míg a szabad ipar s munka behozatala óta habár ugyan gyéren, de mégis alakulnak, keletkeznek ipariskolák, iparműhelyek. Különben is mind a tanoncok oktatására, mind a segédeknek alkalmazására s ezek viszonyainak rendezésére a fönlivalt törvényvel, — ha az ipartársulatok, és az iparbizottságok ennek értelmében és szellemében szerveztetnek s előjárásaikban azt zsinórmértékül veszik: sokkal jobban prosperálhatnak, sokkal több üdvöset létesíthetnek a tudatlanságnak eltávolításában, mint a czéhrendszer korlátolt rendelkezései; kivált ha szem elől nem tévesztetnek az 1868. iskolai, s e tárgyban fönnálló egyéb törvényeink s szabályrendeleteink intézkedései sem.

Mindezekről, valamint az ipartársulatok viszonyairól alkalmmilag megemlékezni föntartjuk magunknak.

Most ezeket csak per tangentem fölhozni, az ipartársulatokról s azoknak átalakításáról szóló kérvényzések készíttetek bennünket.

A vasuti kérdés.

Végre előttünk fekszik azon nagyszabásu szerződés, mely a magy. kormány és az osztr. államvasutársulat képviselői által f. hó 8 án aláíratván, a társulat közgyűlése által 10-én megerősítetett.

E szerződés 12 pontot tartalmaz, melynek rövid kivonatát már egyidőben volt szerencsénk t. olvasóinkkal ismertetni. Megemlégettük ez alkalomból, hogy a 200 kilométerig engedélyezett viczinális vasúthálózatba reményünk nem bejuthatni.

E remény valószult. A szerződés szerint Barsvármegye a Garamvölgyben Lévaig, Hontvármegye pedig a vonalból, Csatanál kiágazólag az Ipolyvölgyben Ipolyságig nyer egy viczinális vasutat.

A szerződés erre vonatkozó pontja így szól:

V. czikk. A. es. kir. szab. osztrák államvasutársulatnak megadatik az elvi engedély, hogy fővonalának alimentációjára a helyi érdekű vasutakról szóló 1880. évi XXXI. t. cz. alapján 1883 évi január 1-étől számítandó 10 esztendőn belül 200 kilométer hosszúságban helyi érdekű vasutakat építhessen, az eddig mások számára engedélyezett és fővonalába befutó helyi érdekű vasutakat megszerezze, illetve az erre vonatkozó engedélyt magára átruháztassa. Kölesönös egyetértéssel megállapítatik, hogy a es. kir. szab. osztrák államvasutársulat a kormányhoz intézendő kérelmére a következő helyi érdekű vasutak tekintetében kap egy-egy engedélyt, és pedig: a) Egy Pozsonytól Szászlig esetleg Szerdahely felé való meghosszabbítással vezetendő vasutra.

b) Egy Esztergom-Nánánál a társulat fővonalából kiinduló és alkalmas ponton az Ipoly és Garamvölgyében egyfelől Ipolyságig, esetleg Balassa-Gyarmatig és másfelől Lévaig vezetendő vasutra.

c) A Félégyházától Csongrádig és innen a Tiszaparton Szentessel szemben fekvő pontig vezetendő vasutra. d) Egy Versettől Alibunárig vezetendő vasutra. e) Egy Belincztől Facsetig vezetendő vasutra. f) Egy Karánsebestől a Bintra völgyén át esetleg a vízválasztékig vezetendő vasutra.

A es. kir. szab. osztrák államvasut-társulat által az említettek kivül még építendő, illetve a társulatnak engedélyezendő helyi vasutak a kormány és a társulat által közös megegyezéssel fognak meghatározatni. A es. kir. szab. osztrák államvasut-társulatnak ezen czikk értelmében engedélyezendő helyi vasutak ugyanazon módon és föltételek alatt fognak engedélyzetni, mint azok, a melyek bármely más vállalkozónak engedélyeztetnének; a társulat ezen vasutakat az 1880. 31. t. cz. határozata értelmében ugyanazon módosítások alatt fogja birni és forgalomban tartani, mint bármely más vállalkozók, és a társulatnak a kor-

mányhoz való viszonya ezen vasutak tekintetében ugyanaz lesz, mint bármely más, az ugyanezen törvény alapján engedélyezett helyi vasut engedélyesé.

Ebből kifolyólag önkéntelenül fölmerül azon kérdés: vajon mikor épül ki a rég óhajtott pálya? E kérdés megoldása szoros kapcsolatban áll a közönség közreműködésével.

Az ipolyvölgyi vasutügyében Hontvármegye Majthényi László főispán elnöklése alatt 14-én tartott értekezletet, mely alkalommal kimondatott, hogy a megye közönségének érdekében a megyei, vasutvégre-hajtott bizottság odahasson: miszerint az ipolyvölgyi vonal ne Esztergom-Nánától induljon ki, hanem Szobtól kezdve építtessék.

A társulat Hontvármegye a 150 holdnyi terület bevételeire (10 évi törlesztés és 6% kamat fizetés mellett) a szükséges összeget előlegezi.

Mi különösen Barsvármegye érdekeiből kiindulva: — ez ügyre vonatkozólag a szükséges teendőkről jövő számunkban részletesen szólunk.

Különfélék.

— Lapunk e hó végével fejezi be ez évi folyamának első felét, mely alkalomból a mai számunkhoz posta-utalványt mellékelünk azon kérelemmel, hogy t. előfizetőink a lap megrendelését, a pontos expedíciós szempontjából, idejekorán eszközöljék szíveskedjenek.

— Ar-Maróthon, megyénk székhelyén, az általunk már korábban jelzett új lap e hó 10-én megjelent; címe: „Barsmegyei Hírlap,” társadalmi, közművelődési, gazdasági és megyei érdekekkel foglalkozó hetilap. Szerkesztője: Dr. Staud Lajos. Szívesen üdvözöljük az új születést, mint a társadalmi kultiválás tényezőjét. A lap előfizetési ára 4 ft. Olcsóbb lapunknál.

— Radvánszky Antal báró, az evang. egyház főfelügyelője, Zólyom megye érdemfőispánja ravatalánál Köröcz város is lerotta méltó halálát. Köröcz város a u. i. halálán a visszaemlékezésvén azon időre, melyben B. Radvánszky Antal, mint akkori, városi főispán — a várost a jó akarat és mondhatni atyai gondozás számos nagybecsű jeleivel elhalmozta: temetésénél Czabada József polgármester, Dv. Amón Ede főjegyző, Nemtsék János és Salami Kelemen képviselő testületi tagokból álló küldöttség által képviseltette magát. — Ezen küldöttség — midőn a város gyász-koszorúját az elhunyt főispán ravatalára letevé, egyuttal a városi közönség részvétét az özvegy bárónénak és leányának: báró Nyáry Bélánénak is kifejezte. A temetkezési ünnepélyre összerendelték tömördek száma legfényesebb tanújelét nyújtá azon reudkívüli kedveltség, szeretet és tiszteletnek, melyben a boldogult nagynál, kiesínynél részesült. Barsból egyébként a köröcz-városi és evang. hitközségi küldöttségeken kívül, — ha csak a püspököt a barsiakhoz számítani nem akarjuk — csupán Kosztolányi Sándort nejevel láttuk a gyászolók sorában. r. l.

— A losonezi állami tanítóképezdehez kapcsolódó iskolai tanítójánál lapunk egyik, tevékeny munkatársa, Peres Sándor esökmői jegyző s okleveles tanító lón kinevezve. E derék, jeles képzettségű ifjú kinevezést valóban megérdemelte. Benne a tanügy egy komoly, magasra törő erőt nyert, ki kora ifjúsága dacára a folytonos munka s tanulási által már is az irodalom termelő munkásai sorába küzdé föl magát. Üdvözöljük a derék ifjút, kedves munkatársunkat kinevezése alkalmából.

— Lipp Károly, Barsvármegye főpénztárnoka f. hó 10-én, hosszas gyengélkedés után elhunyt. A boldogult egyike volt a közigazgatás legmunkásabb tisztviselőinek. Béke felette!

— H. Dancz Nina asszony vendégszereplését Léván ma fogja befejezni. Tegnap szép számu közönség előtt jutalomjátéka volt a Korona és vérpad;

ma pedig a Czifranymoruságban lép fel. A művésznőről és vendégszerepléséről, jövő számunkban részletesen szólunk.

— Gyászhir. Pfeilmayer Károly Bars megye törv. hat. bizottságának tagja, a közügyekben érdemeket szerzett tekintélyes polgár f. hó 9-én Vichnyén elhunyt. A családi gyászjelentés így szól: özv. Pfeilmayer Károlyné született Szilenczy Cecilia, Szent-istványi Gyuláné szül. Pfeilmayer Irma, idősb és ifjabb Szent-istványi Gyula szomorodott szívvel jelentik: Pfeilmayer Károly forrón szeretett férjének, atyjának, ipjának és nagatyjának folyó évi június 9-én életének 65-ik évében rögtön történt gyászos kimúltát. A boldogultnak hült tetemei vasárnap, június 11-én d. u. 3 órakor fognak a rom. kath. szertartás szerint a vichnyei sírkertben örök nyugalomra elhelyeztetni. Az engesztelő szent miseáldozat hétfőn június 12-én d. e. 9 órakor fog az ég Urának bemutatni. Vihnyén, 1882-ik évi június 9-én. Béke hamvaira!

— Szédelgés. A pénzügyminiszter körrendeletileg utasítja közegeit, hogy különös figyelemmel kísérjék Bendor Gusztáv és társa arahaemi cég üzemeit, ki Europa összes fejedelmeinek arzképét szándékozik kiadni; az üzletet holmi nyereményekre való kilátással is kapcsolatba hozza s mint a rendeletből kitűnik: borítékba zárt s nem engedélyezett sorsjátékokra szóló utalványokat, vagy szelvényeket hoz forgalomba. Figyelmeztetjük ennek folytán mi is közönségünket, hogy eféle szédelgőtől óvakodjunk.

— Léván a távirtda hivatal előtt a kövezet-sülyedés folytán töcsa képződik; a mi kellemetlen kigőzöl-gése által megbotránkoztatja a járó-kelöket. Ajánljuk e körülményt a városi hatóság szíves figyelmébe.

— Paulicska Gáspár, kispáthii mestertanító — amint értesülünk szomorú sorsra jutott. Megtébolyodott! Vége felé „delirium potatorumban“ szenvedett a szerencsétlen. A napokban szállították Budára az orsz. tébolydába. Valóban kár érte, ha vesszük, hogy jó tanító volt. A tót iskolás gyermekek rendszerent rövid idő alatt sajátították el alatta a magyar nyelvet, a tisztán tót ajku hívek pedig Kisapáthiban, a templomban magyar énekkel dicsőítették a mindenek urát. Igaz, hogy e tekintetben az ottani főt. plebános és esperes Losiczky uré, mondhatni, az oroszlanrészt. Ritka magyar érzelmű lelkész ő megyénk ama tót nyelvű vidékén!

— Nagy-Tapolcsányban A nyitavölgyi gazdasági egyesület által rendezett kiállítás valóban sikerültnek mondható. A kiállítást 16-án Nyitavölgye s nagy vidék szép számu közönségének részvétele mellett hatásos beszéd kíséretében a megye alispánja nyitá meg. Igen érdekes e kiállítás géposztálya, melyben Budapest, Bécs, Brünn, Sopron, Nyitra és Vágyszerdahely jelesebb gyárosaitól jun. 3-áig 583 gép érkezett meg. Az állatkiállításra 400 drb lón bejelentve. Ma, 18-án ül össze az állatbíró bizottság és osztja ki érmeit; 19-én tartatik a gépverseny, mely napon a kiállítás is véget ér. A kiállítás rendezésében báró Friesenhof Gergely urat illeti az oroszlanrészt, ki nem kimélt időt fáradságot a siker biztosítására nézve. — r. l.

— Öminenciáját, az esztergomi hercegprimás urat jubileuma alkalmával több helyről fogják küldöttségileg üdvözölni. Szeretjük hinni, hogy Léva város közönsége sem marad el e tekintetben, sőt intézkedni fog, hogy kebeléből a jubilans magyar főpapot egy oly küldöttség üdvözölje, mely méltóan fejezze ki Léva városának jó kívánatait, valamint őszinte szeretetét és tiszteletét Öminenciájára, mint a város jötevője irányában.

— Ar-Maróthrol Mártonffy színtársulata júniushó 13-án Nagy-Tapolcsányba érkezett. A derék város szívesen fogadta a társulatot s mindent el fog követni, hogy méltó pártolásban részesíttessék.

— Szerencsétlenség Munkácsy műtermében. Most, hogy a „Krisztusa Kereszten“ című művén dolgozik Munkácsy, mintaképen egy keresztet állit-

tatt föl, melyre egy embert rákötöttek, hogy korrekt mintául szolgáljon az izmok anatómiai helyzetének lefestéséhez. Azonban a kereszt, a rákötött ember-módel egyszerre csak eldőlt s a szerencsétlen oly veszélyesen összerútorá magát, hogy azóta folytonos önkivételben van és az orvosok le is mondták életéről. Képzeltetj, mily leverőleg hatott Munkácsyra e baleset, melynek valószínűleg áldozatul esik ama szerencsétlen ember.

— Utazók figyelmébe. A vasuti szerencsétlenségek alkalmából nagyon időszerű minden utazónak a legmegegebben figyelmébe ajánlani, hogy a vészjel hallásakor lábait azonnal az ülésekre rakják föl. A leg-többször előforduló sebesülések, ugyanis, minők a felső és alsó lábszárak zuzódásai és törései, az által idézettek elő, hogy az összeütközéskor az ülőhelyek nagy erővel egymásba ütődnek. — Ezt írja egy német lap, mi pedig közöljük, mert hátha hasznát vehetjük.

— Egy szamojéd család mutogatja most magát a budapesti állatkertben. Ő: tagból áll a karaván, köztük az öreg Vaszko 50 éves, úgy néz ki, mint valami földvidéki tót; fellátát összezsuzta a jegesmedve s több helyen viseli e vadállat fogainak jelét emlékül. Fából apró késeket farag, gondozza iramszarvasait. Felesége egy törődött 40 éves asszony, ki meg földieit között se lehetett valami hódító szépség. Neve: Ujaja. Nyersbőr ruháján semmiféle czafrang, fejét nagy, széles bőrféjkötő takarja, lábai föltonőn kicsinyek, melyeket hosszúszerű, iramszarvasbőr csizma fedez. Ő a család szabója, ügyesen varr, de csak bőrből vágott vékony szálakkal, varrásán bizonyos neme az izlésnek látható. Osztja, a 6 éves kis szamojéd fiu ép oly csunya, mint apja, az öreg Vaszko. Van egy másik házaspár is, itt a menyecske Piriptia nem csunya, ennek öltözéke már czifrább. Férje, Iderach egy 19 éves szamojéd kamasz, 4 1/2 láb magas, csupasz arcu, csunya legény. Fertelmes módon piszkosok mindannyian. Érdekesek a velük hozott iramszarvasok, összesen 14, igen el vannak szegény állatok csigázva. Az egész karaván a magas és hideg éjszokról, Novoje-Semlja szigetéről való. Egész idáig 2700 mértföldnyi uton át 130 nap alatt érkeztek meg; voltak Európa számos nagy városaiban s ők az első szamojédok, akik Magyarországon megfordultak.

— A Pesti Hírlap előfizetési felhívását kapják t. előfizetőink mai számunkhoz mellékelve. Ajánljuk melegen e valóban gazdag tartalmu lapot t. olvasóink szíves figyelmébe. Előfizetési ára egész évre 14 ft; egy óra 1 ft 20 kr.

— A magyarországi vöröskereszt-egylet igazgató-sága f. hó 7-én Bedekovich Kálmán elnöklése alatt ülést tartott, melyből kitűnik, hogy a tábori kórházak összes mozgó raktárainál az első szükséglet fedezéséhez, a magy. orsz. vöröskereszt egylet 70 ezer forinttal fog járulni. A többi gyűlés tárgyakon kívül a megyei vidéki és városi választmányok, a fiókegyletek választmányai és közgyűlései összehívása, megtartása és azok lefolyásának megállapítása tárgyában szükségesnek mutatkozván egy ügyrend kidolgozása, erre egy 9 tagu bizottság küldetik ki. — Továbbá okulva azon körülményen, hogy az osztrák vöröskereszt egylet több millió forint erejéig sorsjátékot fog céljai előmozdítására rendezni, e végből a magyarországi vöröskereszt egylet is lépéseket fog tenni egy sorsjáték-kölesön elnyerése végett. Az ebbeli teendővel egy külön bizottságot szervezett a következő egyénekből: gr. Szapáry István, Ivánka Imre, Rudnyánszky Ferencz és Tóth József Sándor.

— A magyarhoni földtani társulat földregzési bizottsága, a honunkban föllépő földregzés pontos megfigyelése céljából egy rőpiratot boesátott ki, melyben részletes és praktikus útmutatást nyernek azon egyének, kik a nevezett társulat tudósítói kívánnak lenni. Ezek tehát forduljanak a társulathoz (Museum uteza 19. sz.), honnan a szükséges nyomtatványokat magyar, vagy német nyelven bérmentve fogják megkapni.

Tárcza.

Tudományos csevegések.

Haladunk, roppant sebességgel haladunk. Hogyne: hiszen a gőz és villany korszakát éljük!

Ma már a vasutak egy óriási pókhálóval borítják be a földtekét, tengeren és szárazon egyaránt.

Hegyen, völgyön és hegy alatt, sőt a sík föld alatt is járnak-kelenek a gőz-egek.

A változatoságot kedvelő francia szellem megunt már a sikon nyargaló gőzösök esendzavaró zörgését és nem akarja tűrni, hogy Páris levegőjét továbbra is fertőztesse a környékbeli vasutak fojtó gőze.

Az élvezetek városában tehát leszálnak a hádeszbe s ott csinálnak földalatti vasutakat. Ez alaguti vasutaknál, nehogy az alagutak szénfüsttel megteljenek, egészen új mozgató erőt alkalmaznak. Süritett léggel, vagy pedig vizgőzökkel fogják a mozdonyokat hajtani. Az alagutak pedig, a szintén fojtó gáz helyett, villamos fényvel lesznek kivilágítva.

Az indóházakat földszintre építik, honnan a földalatti beszállókat kényelmes lépcsők vezetnek. Irigylésreméltó helyzet: nyáron hűvös árnyékban utazhatnak. télen pedig meg nem fázhatnak! Hja, ezt csak a párizsiak tehetik!

Mit szól ehhez az angol?! Ő bizony arra csak azt feleli: „ha te úgy, én is úgy!“

Sőt még ugyabban, mert ha tetszett a francziának pinczében gőzkocsikáznai: ő, az angol megmarad a föld hátán, s ott nyargalózik villamos kocsikon és omnibuszokon, melyeket tetszése szerint irányozhat bárhová is. És hogy az „idő“ és „pénz“ előnye se hiányozzék:

e villamos kocsik gyorsabban s félannyi költséggel járnak, mint a fiakkerek.

De még ez sem elég az angolnak!

Nem régebben tettek kísérletet Londonban a „North Metropolitan Tramways Company“ vágányain „villamos kocsikkal.“ Számos hölgy és ur foglalt helyet e kocsikon s a nagy számban összegyűlt kíváncsi tömeg szemeláttára fényesen sikerült a villamos erővel hajtott utazás. Ily kocsikkal óránként 7—8 angol mértföldnyi gyorsasággal haladtak anélkül, hogy észrevehették volna az indító erőt.

A mennyköbe! ez már még is nagyszertű meglepetés: utazni mennykö-vasuton!

Nemsokára megérjük, hogy a lovak nyugalomba helyeztetnek.

No, hiszen akkor meg is esik annak a berlini kocsigyáros Fleischhauernek, a ki épen most nyert szabadalmat egy új találmányára.

Ez az ur oly készüléket szerkesztett, melynek segítségével nem kell a kocsiból sem kiesni, sem kiugorni akkor, midőn azt a lovak elragadják. E készülékkel a veszély bekövetkezte előtt egy pillanat alatt ki lehet fogni a lovakat, melyek neki vadulban ott hagyják a kocsit s a bennülőket, mint sz. Pál az oláhokat. — Egyébiránt ezélszertű, sőt életmentő eszköz, mert ennek alkalmazásával a kocsik fölfordulása s az ebből származó szerencsétlenség kikerülhető. Igen gyakorlati találmány, csak hogy nincs benne se gőz, se villany, mert a föltalálót nem Edison-nak hívják.

Nagyszerű ember is az az Edison, az a mennykö-operateur, a villamos világitás e valódi varázslója, ki nek lámpái már Budapesten is több helyen kiszorították a gázlámpákat,

Gáz, petroleum, spiritusz!, végórátok ütött, többé nem világoltok nekünk!

Egyedül az ujon föltalált zongora-lámpa tarthatja még magát egy bizonyos ideig. E ezélszertű zongora-lámpa a zongora tetejére srófolva, fényét teljesen a hangjegyekre veti, kiméli a játszó szeméit s e mellett elég olesó is.

Nagy jövőnek néz még eléje az Amerikában föltalált, ugynevezett „hamisithatlan papir“, melynek az a sajátága, hogy az erre irottakat sehogy se lehet meg-hamisítani, kitörölni, vagy megváltoztatni; mert minden ebbeli kísérletet nyomban elárulnak a papiron megjelenő foltok.

Ily papirból kellene készíteni ezentul a váltókat s egyéb fontos okmányokat. De ez ellen hibetöleg appellálni fognának az igen tisztelt okmány- és váltóhamisító urak.

Barsi Józsefnek.

(Episod a Bars 22. számában megjelent életrajzhoz.)

„Isten jobbjára hozott“ kétszer husz évek előtté Szóllaltatta meg így nemzeti lantod a dalt.

Nemzeti lap szól ott, hol költő-ihleted áradt, A tettek mezején lángra gyulasztva szívünk.

Im, a kikelt mustár mag, mit nálunk te vetél el, Már terebélyesedik s izmosul ágaiban.

Örvendj munkádnak, neved él itt s áldva fog élni,

Mig a magyar Kárpát tája virule hazán!

Folyó hó 5-én a lévai országos baromvásárra behajtatott: 1590 drb. ló, 1200 drb. szarvasmarha, 47 drb. borjú, 1225 drb. birka, 35 drb. kecske, 61 drb. sertés. Eladatott: 395 drb. ló, 405 drb. szarvasmarha, 635 drb. birka, 14 drb. kecske, 38 drb. sertés.

Rövid hírek. A régi 5 frtos bankjegyek csak a f. hó végéig lesznek forgalomban, azontul csak is fizetesképen a közp. állampénztárnál újévig fogadtatnak el. — A megszállt tartományokban ismét nagyobb számú fölkelőkre találtak. — Maeschussal élnek Pécs-t az ottani olasz munkások, s e miatt igen elszaporodtak a patkányok és egerek. — Betegápolónói tanfolyamot nyit f. évi július 1-én Budapesten a vöröskereszt egyet, melyre 12 tanuló vétetik föl. — Legmagasabb fa a világon: a Viktoria államban levő Eucalyptus, magassága 137 méter. — 4672 métermázsai sajt hozatott be monarchiánkba 1881-ben Svájczból. — A gyalogezredek száma 102-re fog szaporítottani. — Földrendést észleltek e hó 6-án Nápolyban. — Rezső trónörökös f. hó 10-én Berlinben tett látogatást. — Özv. Budai Andrásné szül. Éder Petronella, lévai születésű és illetőségű nő, ki még 1880. évben, egy 4 éves gyermekének hátrahagyásával eltávozván, mind ekkorig vissza nem tért, most országos köröztetik. — Istóczy és Wahrman orsz. képviselő a Szatmármegyei kérvény tárgyalása alkalmával tettelegességre kerültek az országközi könyvtár termében, az esetet párbaj követte, mely a rendőrség 2-szeri beavatkozása miatt csak harmadszorra volt megtartható, de egyik fél sem sérült meg. — Az országgyűlési időszak befejeztetett; ősszel ismét folytatnak a tárgyalások. — Az okkupált tartományok polgári és katonai főigazgatási hatásköre korlátlanul Kállay Bénire ruházott. — Az alexandriai zendülésben több mint száz ember vesztette életét és háromszor annyi sebesült meg. Az európai hatalmak ügyvivőinek s az ott lakó európaiaknak személybiztonsága nagyban veszélyeztetve van. — Ignatieff, oroszország ravasz belügyminisztere megbukott. — A világ legmagasabb bodzafaja Magyarországon van, Hollósy orsz. képviselő fehérmegyei baraszkai birtokán. — Zsidóellenes röpiratokat kobozott el Aradon a rendőrség. — Óriási felhőszakadás volt 9-én Verseczen, az ebből fátámadt árvíz 44 halálesetet és sok más károkat okozott. — Garibaldi mellszobrát nagy ünnepélyvel szállították át a kapitóliumba, a menetben többen voltak 40 ezernél. — A Göczel I. számára megrendelt diszalbum már elkészült, ezt legközelebb el fogják küldeni a most Párizsban élő Göczelnek. — A belügyminiszter valamennyi törvényszághoz körrendeletet boesájított a netán előfordulható zsidóellenes tüzelmek szigorú elhárítása végett. — Berlinben a birodalmi gyűlés Bismarcknak a dohány monopóliumra vonatkozó törvényjavaslatát 276 szóval 43 ellenében elvetette. — Az aggteleki barlang előtt kényelmesen berendezett menházat építettek. — Fiuméba ez évi ápril hóban 74.257,70 mm. magyar liszt szállított, míg Triesztbe csak 9.348,75 mm. érkezett.

LEVELEZÉS.

Ipolysg, júniushó 8-án, 1882.

A Bars folyó hó 4-én kiadott számában megemlítvén A magyar mérnök és építészegylet 182 tagja által Fiuméba tett kirándulást, ehhez azt a megjegyzést teszi, hogy „talán elég is lenne már a sok vizitelésből, mert a sűrű vendégfogadásban egyszer csak Fiumében is kifáradnak.”

Miután ezen megjegyzésben azon inszinnuáció rejlik, mintha a magyar mérnök és építészegylet által Fiumében, Polában és Zágrában rendezett kirándulásnak tagjai Fiuméban a lelkes fiúmeiek vendégkeretetének rovására időztek volna. én ki ezen élvezetes és tanulságos kirándulásnak szintén részese voltam, indítatva érzem magamat amaz inszinnuáció ellenébe tudatni, hogy a jelzett kirándulás tagjai nemcsak igénybe nem vették, akár a municiplium akár az egyes lakosok vendégkeretetését, hanem inkább ők vendéglétek meg az általok májushó 29-én a Deák szállóban adott diszbedden Fiume város érdemes podestáját és több más notabilitásait.

Szóval ezen kirándulás nemcsak terhére nem esett a fiúmeieknek, hanem inkább hasznukra volt, mert még a magánházakban kivett szobák is fizetve voltak; elvé lévén a magyar mérnök és építészegyletnek: semmit ingyen el nem fogadni. *)

Különös tisztelettel:

Hederváry Antal,
ügyvéd.

T a n ü g y.

A „barsi ref. tanítóegylet” májushó 9-én Léván a ref. iskola helyiségben tartotta ez évi tavaszi rendes gyűlését.

Az elnöki széklet Arany Lajos egyt. alelnök el-foglalván, az egybegyűlt tagokat üdvözlő s örömét fejezi ki a fölött, hogy a lelkes s ügybuzgó tagtársak ily nagy számmal jelentek meg, a gyűlést megnyitja.

Elnöki jelentését a következőkben foglalja össze: a) A pozsonygyepei tanítóegylet elnökségé megküldte egyletünkhez legközelebb tartott gyűlésének jegyzőkönyvét. b) Őszi gyűlésünk jegyzőkönyve feledékeny-

*) Mindezekről nekünk is volt tudomásunk s így a 23-ik számban egyetlen szóval sem „inszinnuáltuk” az eszem-izsom igénybevétele. A Fiuméba történt kirándulást szándékosan csak vizitelésnek neveztük; már pedig e kifejezéssel nem dugtuk tolvajkulcsot a fiúmei polgároknak sem konyhájába, sem pincéjébe, mert ma-napság még nem szokás: az ebédlőben vizitálni, még kevésbé: a terített asztalnál. Már pedig a valóban „sűrű vendégfogadás” czeremoniái fárasztóbbak, mint a bankettek. Ilyeszerű kifáradástól féltve önjuk Fiuménkat, — az agyarkodó horvát atyafiak veszedelmes szomszédságában. — Szerk.

ségből egy tagtársnál elmaradt. c) Az „országos tanítói nyugdíj alapba” az évi % pontos befizetését sürgeti. d) Fájdalommal tudatja, hogy a halál egyletünk tagjai közül is kivette ez évben osztalékát, elragadván a hű barát, jeles ifju tanító Madarasi Kálmán urat; kinek emlékét jegyzőkönyvében örökíti meg egyletünk. d) A miniszteri szabályrendelet értelmében oly egylet küldhet az „orsz. tan. gyűlésre” képviselőt, mely 50 tagot számlál. Az elnöki jelentés tudomásul vétetvén, következtek a gyűlés tárgyai:

1. Helybeli tagtárs gyakorlati előadása, egy olvasmányt kezelt nyelvtanilag tanítványival. E feletti eszmecseré. 2. Könyvtárnoki jelentés. 3. Pénztárnoki jelentés. 4. Dalárda alapszabály készítésére Tóth Lajos kartárs elnöklettel alatt Gulyás György és Szűts Bálint küldettek ki. 5. Egy jegyzőkönyvünk elveszett, ez újra szerkesztendő. 6. Kutassy tagtárs értekezett e tételtől: „A vallás és annak szellemi ápolása”, mely általános tetszéssel fogadtatott, mi könyvtárba tétetni határozatott. 7. Egy kemény kötéjű könyv vételével — melybe az egylet jegyzőkönyvei szövegezettek — egyt. jegyző és pénztárnok bizattak meg. 8. Sallai Gáborné kérvénye, melyben segélyt kér, visszaküldetik az egyházmegyére. 9. Gyámoldai részvényvel hátralékban levő tagtársak fizetéséből vonatik le esperesi uton az egyházi előjáróság által illetékük. 10. nt. Szobi Pál elhalt n. peszecki lelkész ur gyámoldánknek 25 frtot hagyományozott végre deletileg. 11. tek. Zongor János verebély járási szolgabíró ur 100 frt alapítványt tett a tanítói gyámolda javára, midőn ezen áldozatkészséget nyilvánosságra hozza egyletünk, egyszersmind a nemeskeblű férfiaknak jegyzőkönyvileg szavaztunkot. 12. Gyámoldai el-lenőrré: Gulyás György tagtárs választott. 13. dr. Ballagi Mór zsinati képviselőnek, a tanítói kar iránt tanúsított remek szonoklatáért, melylyel a prot. tanítók jogai kiterjesztésére irányt adott, jegyzőkönyvileg nyilvánítja egyletünk köszönetét. 14. dr. Ballagi Mór nagy lelkesedéssel egyletünk tiszteletbeli tagjává választott. 15. Képviselőül az egyházmegyei gyűlésre Kutassy Dénes és Sente Pál tagtársak választottak. 16. A „Népnevelők lapja” megrendelendő. 17. Azon tanítóknak, kik gyámoldai részvényüket 3 fátban fizették, özvegyeik illetménye fölemeltetik 30 frtra. 18. Egyletünk ezután „barsi reform” jelleget viseli, az eddigi „helv. hitv.” helyett; mivel a zsinat is „reform”-nak nevezte magát, nem „helv. hitv.” nek. 19. Pénztári számadás hitelesítésére bizottság küldetett ki. 20. Jegyzőkönyvünk ezentul a gyűlésen hitelesítették. 21. Jövő gyűlés helyéül Nagy-Salló, idejeül okt. 23. tüzetik ki. 22. Jövő gyűlés tárgyai: elnöki, pénztárnoki, könyvtárnoki jelentések, gyakorlati előadás, értekezés ezen tétel fölött: „mikép lesz helyes a tanításmód, — tárgyára, céljára és a tanító magaviseletére vonatkozólag.”

Sente Pál,
egyl. I. jegyző.

Közönség köréből.

É r t e s í t é s.

A lévai kath. nagygimnáziumban a következő sorrendben tartatnak meg a vizsgálatok: f. évi júniushó 19-én hittanból mind az öt osztályban; 21-én d. e. 8—9-ig latin nyelvből a III. s IV. osztályban; 9—10 magyar s latin nyelvből az I. s II. osztályban; 10—11 planimetria- és algebrából a III. és IV. osztályban; 22-én 8—10-ig történet és ásványtanból a IV. oszt. és magyar, latin, görög nyelvből az V. oszt.; és 9—10. földrajzból az I. oszt.; délután 2—4-ig magyar, német nyelvből IV. oszt.; német nyelv, növénytan és algebrából az V. oszt., 23-án 8—9-ig német nyelv- s földrajzból a III. oszt., s mértanból az V. oszt., 9—10 számtanból a II. oszt., s földrajzból a IV. oszt. 2—3-ig magyar nyelvből a III. oszt., történetből a V. oszt. 3—4-ig földrajzból a II. oszt.; 24-én 8—9 számtanból az I. oszt., 9—10-ig számtanból a III. osztályban. 24-én délután 5 órakor zártnapély. A vizsgálatok az egyes osztálytermekben tartatnak.

E nyilvános vizsgálatokra a t. cz. szülőket s érdeklődőket tisztelettel meghívja

Léván, júniushó 17-én, 1882.

az igazgatóság.

Irodalom és művészet.

A Magyar Regény-Csarnok XXII. füzeté most hagyta el a sajtót. A füzet a szokott rendkívül esinos kiállításban egytől-egyig érdekes közleményeivel méltán megérdemli a magyar közönség tömeges pártolását s melegen ajánljuk ujalog is t. olvasóink figyelmébe. Egy füzet ára csak 12 kr. Előfizetési ára a heti füzetekben megjelenő folyóiratnak egész évre 6 frt félévre 3 frt. Előfizetési pénzek Aigner Lajos budapesti könyvkereskedőhöz vagy Wilkens és Waidl kiadóhivatalába (Budapest koronaherceg-utca 3.) intézendők.

Az „Ország-Világ” XIX. füzeté megjelent. E változatos, gazdag és élénk tartalmu füzetből megtudjuk, hogy dr. Szinyei József, ki eddig a lapot nagy ügybuzgalommal szerkesztette, visszalép, s helyét ifj. Ábrányi Kornél jeles írónk foglalja el, s e változás garanciát nyújt arra, hogy az eddig is jelesen szerkesztett képes lap minden tekintetben nyerni fog. Ajánljuk e kitünő lapot közönségünk figyelmébe.

A „Magyar Háziaszony” 7-ik száma ismét élénk és változatos tartalommal jelent meg. E szakközöny, mely kiválóan a nőnek, mint házasasszonynak munkakörével foglalkozik, régóta érzett hiányt pótol, s mint ilyent ajánljuk olvasóink figyelmébe. Előfizetési ára: egy évre 6 frt, félévre 3 frt, évnegyedre 1 frt 50 kr. Előfizetheti a „Magyar háziaszony” kiadóhivatalában: Budapest, V. főut. 5. sz. a.

Szinészet Léván.

Szombaton (jun. 10-én.) Gauthier Margit, a kaméliás hölgy, Dumás világhírű öt fülvönös drámája adatott, melyet Szigligetink ültetett át irodalmunkba. Herczegné Dancz Nina e darabban kezdé meg vendég szereplését. Dumás a francia irodalom nagy mestere az erkölcsi botlás e darab-

jában is csak a társadalmi törvények és félszeg szokások által sújtja. Szerelmre gerjeszti egy bűnben fent-rengő leánynak, Margitnak szívet smidőn a szenvedélyt az örülés határáig növelé benne, önként lemondattja szerelméről csak azért: mert kedvesnek atya kijelenti, hogy leányának férjhezmenetele, boldogsága e lemondástól függ. Margit lemond, (ami lélektanilag nem indokellató), az atya megbocsát s így a világ nézetét elítéli; Margitot pedig a szerelmi bu elfonyasztja s végperceit kedvese karján boldogan befejezi. E darabban, Margit szerepe az iszonyu kedélyhullámzás föltüntetése miatt valóban oly művészi erőt igényel, mint milyent szerencsések vagyunk üdvözölhetni Herczegné Dancz Nina asszonyban; a művésznő a legmagasabb igényeket is kielégíti, különösen azon jelenetben magaslott ki, midőn kedvesétől a rövid idyll után bucsút vesz. A szép számu közönség a legfeszültebb figyelemmel s elragadó tetszés nyilvánítással kíséré a művésznő minden jelenetét. Bár dy (Armand) s a többiek is megféleltek a várakozásnak.

Vasárnap (jun. 11-én.) Szigligetink A ezigány című 3 fülvönös, énekes népszínművét adták H Dancz Nina vendég szereplésével. A művésznő, Rózsai szerepében, alakító tehetségének s művészi fölfogásának ez irányban is főnyes bizonyítékát adá, az érzelmek színezésében oly részletező fokozatos árnyalatok művészi reprezentálójának szívesen elengedi a közönség Rózsai dalait. Feledhetlen momentum a darabban is a művésznőnek a koszoru rablás (örülési) jelenete. Zsigát Kovács, Peit Bár dy tőkélyesen adták; jól énekelte, de rossz szerelmes volt Gyuri ösének, Szabó D., kit ajánlunk egy szerelmes, bátor menyecske iskolájába, tanítsa meg beszélni bátran, ölelni melegen s kacintani hamisan — de minél előbb.

Kedd (junius 13.) Sardou Viktor kitünő vigjátéka: a Csapodár, vagy a férj javító iskola. Válogatott közönség, derült hangulat és viharzó taps töltötte be a színteret. A korrekt előadás lebilincselő érdekessége ritka élvezetben részesített mindannyiunkat. A vigjáték mozgó elemé, központja H. Dancz Nina asszony volt; az ő szerepe (Camilla) intézi a történeteket pontosan, szövi a bonyodalmatok ügyesen, végre neveltséges és tragikomikus helyzetekbe keveri rokonának (Arday I.) férjét, a csapodár Champignac-ot (Aranyossy Gy.), hogy ezt csapodárságából gyógyítsa. E különös operáció kitünően sikerült Dancz Nina asszonynak. Uralja a helyzetet teljesen, stratégikus kiszámítással vonja hálójába a férjét és ennek nejét, kik a bonyodalmat tönktelegéből, a művésznő eszélyes furfangja által végre szerencsésen kikerülnek egymás boldogítására. A kedves művésznő játéka a való életre terelte figyelmünket, csak is előadás után vettük észre a színpadot. Az ő körében a többi szereplők játékát is bizonyos ihlettség jellemezte. Arday Ida (Constance) érdekes színezéssel haladott keresztül a családott nő háziasin; a sértett önéret, hirtelen föllobbanás, gyermekies bosszu, naiv megbánás és a szerelmi hűség életteltjes lejátszását élvezettel hallgatuk. Az előadás sikerében nagyrésze van még Aranyossy Gyulának, ki Campignac tőkepezést, a csapodár férjét kitünően, — mondhatni, művészileg állította előnk, a szerepébe helyezett nehéz karaktert precizitással domborította ki, helyzetében beleélt ott-honossággal mozgott, arczjátéka és gesztusai oly eredetiek voltak, hogy a tömérdek tapsot s a közönség többszöri kihívását méltán megérdemlette. Meg kell még emlékeznünk Bár dy ról, ki szintén hatással járult a darab sikeréhez Riverol, znáv tiszt szerepében.

Csütörtök (junius 15.) Szép számu közönség előtt egy jeles drámai mű adatott Fenillét O.-tól: Delila, a márványszivű hölgy. Találó cím, igazi márvány szív, mely Leonóra herezegű keblében a leg-hidegebb könnyelműséggel kielégíthetlen hűségének áldozta föl imádóit. E nagyszabásu szerepben H. Dancz Nina asszony ragyogtatta szép tehetségét; delejes erővel vonzotta magához Rozvein (Bárdy) zeneköltőt s kígyói ügyességgel fészkelte magát annak szívébe, hogy azt később márványhídeg közönnyel tartsa a kétségbeesés örvényébe. Bár dy (Rozvein) a szerelmes ifju művészt átérzetten adta, kivált azon lelki küzdelemben, midőn régi szerelméről lemondva — a herczegnő hálójába engedi magát vonatni, a tragikai elbukásnál pedig, mondhatni, remekelt. Arday I. (Marta) az este ismét kedves volt a naiv és szerelmében csalódott s elhervadó lányka szerepében. Kovács szokott ügyességgel alakította Sertoriust, Aranyossy Gy. (Carniofi) az éppen neki való szerepben taps- és többszöri kihívásra tette magát érdemessé.

Lévai piaci árak.

(Rovatvezető: Kónya J. városi kapitány.)

Buza: mázsájá 10.50—11.20 kr. Rozs: 8.50—8.80 kr. Árpa: 7.20—7.50 kr. Zab: 8.—9.—kr. Kukuricza: 7.—8.—kr. Köles: 5.—kr. Burgonya, kilója: 4 kr. Szilisz: 100 kg. 26 frt. Zsemleliszt: 24 frt. Kenyérliszt 20 frt. Dereze: 11.50 kr. Kenyér: fehér kilója 14—16 kr., barna 10—12 kr. Buzadara: mm. 20—28 frt. Borsó: 12 frt. Lencse: 12 frt. Bab: 9.50 kr. Köleskása: 12 frt. Hajdina: 14frt. Árpakása: 20—24 frt. Ujbor hl. 9—10 frt. Óbor: 14—15 frt. Sör: 12 frt. Szalonna: kg. 84 kr. Disznózsír: 88 kr. Marhahús: 44—48 kr. Borjúhús: 44—48 kr. Disznóhús: 70 kr. Faggyu: 56—60 kr. Gyertya: 64—72kr. Szappan: 48 kr. Széna métermázsánként: 2 frt 50 kr. Repezoalj: 48 frt. Lenolaj: 60 frt. Bükfka öle: 10 frt. Cserfa: 11 frt. Tölgyfa: 8—9 frt. Fenyő: köbmétere 8 frt. 20 kr. Zsindely, 1000 drb 9frt 50 kr. Deszka párja 80-90—1 frt 20 kr. Léc párja 24 kr. Napszám: férfi ellátás nélkül 55 kr., ellátással 45 kr.; nő ellátás nélkül 45 kr., ellátással 35 kr.; gyermek ellátás nélkül 30 kr., ellátással 20 kr.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: Holló Sándor.

4024. sz.
1881.

Arverési hirdetmény.

(Kivonat.)

A lévai kir. járásbíró, mint telegkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy **Frommer Simon** lévai lakos végrehajtható, **Stribula Imre** csejki lakos, ugy **Stribula Peter** mint néhai **Stribula András** kiskoru örököse képviselője özvegy **Stribula Andrásné** természetesen és törvényes gyámanya, valamint **Stribula András** net ni ismeretlen örökös-i részére kinevezendő ügygondnok végrehajtást szenvedő elleni **271 frt 47 kr** töké köve. e. lése, ennek 1874. évi augusztus 20. napjától járó **30% kama. ai** továbbá a **9 frt 24 kr** perbeli, és a már eddig **19 frt 40 krt** tevő végrehajtási, valamint **131 frt 16 kr** arany megállapítási, ugy az ezennel **12 frt 35 kr** ban megállapított, valamint a még telmerülő végrehajtási költségei kielégítése végett lefoglalt következő ingatlan vagyonság az 1881/1882. szám alatt benyújtott perkervény figyelembe vétele mellett u. m. **Stribula András** és **Stribula Imréné** a fenn megnevezett járásbíró területehez tartozó **Csejki községben** 65. számú telekjegyzéknyben A. I. 1. sorszám alatt fekvőségbeni osztatlan fele rész illetményük, ugy az ezen ivből a 342. sz. tjkvben A. I. 1—7. sorszám alatt **Stribula Imre** és **Stribula András** örököse: kiskoru **Stri u. a Peter** tulajdonul osztatlan fele részben ártirt s tartozékával együtt **735 frt o. é. becsult ingatlanokra**, továbbá **Stribula András** és **Stribula Imréné** nek a csejki 65. sz. tjkvben A. II. 1. sorszám alatt fekvőségbeni osztatlan fele rész illetményük, ugy az ezen ivből a 342. sz. tjkvben A. II. 1—26. sorszám alatt **Stribula Imre** és **Stribula András** örököse: kiskoru **Stribula Peter** tulajdonul osztatlan fele részben ártirt s tartozékával együtt **773 frt o. é. becsult ingatlanok**; továbbá a csejki 65. sz. tjkvben a 342. sz. tjkvben **Stribula Imre** és **Stribula András** örököse: kiskoru **Stribula Peter** tulajdonul ártirt A. I. sorszám alatt fekvőségbeni fele rész illetményük **12 frt o. é. becsárban**, továbbá az A. I. 2. sorszám alatt fele részben tulajdonul feivett s **16 frt o. é. becsult inga lanok**, végre az A. I. 3. sorszám alatt osztatlan fele részben tulajdonul feivett s **104 frt o. é. becsult szőlő fekvőségük** az 1882. évi **Julius hó 4. napján** délelőtti 10 órakor **Csejki községben** a községi bíró laknál az 1881. LX. t. cz. 169—174. §§-ok szabályai szerint megtartandó bírói árverés után a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Erről a venni szándékozók azon hozzáadással értesítettek, hogy az ezzel egyidejűleg megállapított árverési feltételek szerint: 1-ör. A megállapított kikiáltási ár, a fenti becsár, vagyis a csejki 65. számú tjkvben az A. I. 1. és a 342. számú tjkvben az A. I. 1—27. sorszám alatt ingatlanokra **735 frt o. é.**, továbbá a 65. ivben az A. II. 1. és a 342. ivben az A. II. 1—26. sorszám alatt inga lanokra **773 frt o. é.**, továbbá a 342. ivben az A. I. 1. sorszám alatt inga lanokra **12 frt o. é.**, továbbá az A. I. 2. sorszám alatt inga lanokra **16 frt o. é.**, végre pedig az A. I. 3. sorszám alatt inga lanokra **104 frt o. é.** 2-ör. A venni szándékozók tartoznak az árverés alá becsútot ingatlanság kikiáltási árának 10%-át bánatpénzül készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen telegkönyvi hatóságul és a Csejki község előljárásiágánál is megtekinthetők.

A kir. járásbíró, mint telegkönyvi hatóság. 144. 1. Lévan, 1882. évi ápril hó 20. napján.

GYENES JÓZSEF kir. járásbíró.

1399. sz.
1882.

Arverési hirdetmény.

(Kivonat.)

A lévai kir. járásbíró, mint telegkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy legidősebb **Suba János** és **Suba András** nagy-kálnai lakos végrehajtást szenvedő elleni **400 frt töké** követelése, ennek 1875. évi ápril hó 17. napjától járó **6%** kamatai, ugy a korábbi **164 frt kamatai** és **12 frt** per- és végrehajtási költsége, **56 frt 78 kr** I. és II-od árverési költség, ug az ezennel **7 frt 30 kr** ban megállapított, valamint a még felmerülő végrehajtási költségei kielégítése végett lefoglalt következő **ingatlan** vagyonság u. m. **Suba Dávidné** szül. **Gurrai Juliannának** a fenn megnevezett járásbíró területehez tartozó **Nagy-Kálna községben** 176. számú tjkvben az A. I. 1. sorszám alatt foglalt **fekvőség** s tartozékának azon osztatlan fele része, melyet **Suba Dávid** nyert ajándékba **554 frt 50 kr o. é. becsárban** az

1882. évi **Julius hó 5. napján** délelőtti 10 órakor **Nagy-Kálna községben** a községi bíró laknál az 1881. LX. t. cz. 169—174. §§-ok szabályai szerint megtartandó bírói árverés után a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Erről a venni szándékozók azon hozzáadással értesítettek, hogy az ezzel egyidejűleg megállapított árverési feltételek szerint: 1-ör. A megállapított kikiáltási ár, a fenti becsár vagyis **554 frt 50 kr o. é.**

2-ör. A venni szándékozók tartoznak az árverés alá becsútot ingatlanság kikiáltási árának 10%-át bánatpénzül készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen telegkönyvi hatóságul és a nagy-kálnai község előljárásiágánál is megtekinthetők.

A kir. járásbíró, mint telegkönyvi hatóság. 145. 1. Lévan, 1882. ápril hó 19. napján.

GYENES JÓZSEF kir. járásbíró.

742. sz.
1882.

Arverési hirdetmény.

Alolított kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lévai kir. járásbíró ság 742. számú végzése által **Balog János** végrehajtható javára **Mihálka Jónás** és **Demeter István** bajkai lakosok ellen **110 frt töké**, ennek 1881. év december hó 5. napjától számítandó **6%** kamatai és eddig összesen **36 frt 19 kr** perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtást alkalmával bírőilag lefoglalt és **400 frtra** becsult **két ló, egy kocsi, egy szekér, egy csikó és két kszal szalmából álló ingóságok** nyilvános árverés után eladatnak.

Mely árverésnek a 742. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis **Bajka községben** **Demeter István** lakásán leendő eszközzésére 1882-ik év **Junius hó 26-ik** napjának délelőtti 10 óraja határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igényelők becsárban alul is eladatni fognak.

Az előrvezendőt ingós gok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Lévan, 1882-ik évi Junius hó 15. napján.

146. 1.

HARTYÁNSZKY BÉLA kir. bírósági végrehajtó.

2086. sz.
1882.

Arverési hirdetmény.

130. 1.

A lévai kir. járásbíró, mint telegkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy **Berger Salamon** kis-kálnai lakos végrehajtható **Fiturusz Márton** podluzsányi lakos végrehajtást szenvedő elleni **63 frt töké** követelése ennek 1876. évi augusztus hó 15. napjától járó **6%** kamatai, továbbá a **6 frt 80 kr** perbeli és a már eddig **18 frt 85 krt** tevő, ug az ezennel **9 frt 45 kr** ban megállapított valamint a még felmerülő végrehajtási költségei kielégítése végett lefoglalt következő ingatlan vagyonság: u. m. **Fiturusz Márton** a fenn megnevezett járásbíró területehez tartozó **Podluzsány községben** 43. számú telekjegyzéknyben A. I. 10. sz. alatti **fekvőségbeni 1/3 rész illetményére**, továbbá a podluzsányi 211 szjt. kvben A. I. 1. sz. alatti fekvőségbeni s azon épült 36. összeírasi számú **lakházban** **1/3 rész illetményére**, továbbá a podluzsányi 220 szjt. kvben A. I. 1. sz. a. fekvőségbeni **1/3 rész illetményére**, továbbá **Fiturusz Márton** nak nevén volt de végrehajtási zálogjoggal terhelt **Frtusz János** és **Frtusz Imre** javára ártirt s a podluzsányi 219. szjt. kvben A. I. 1. sz. alatt foglalt fekvőségbeni **1/3 rész illetményére**, végre a podluzsányi 216. szjt. kvben **Fiturusz Márton** nevén volt azonban végrehajtási zálogjoggal terhelt **Fiturusz Lőrincz** javára ártirt A. I. 1. sz. a. fekvőségbeni osztatlan **1/3 rész illetménye az 1882. évi augusztus hó 2-ik napján délelőtti 10 órakor Podluzsány községben a községi bíró laknál** az 1881. LX. t. cz. 169—174. §§-ok szabályai szerint megtartandó bírói árverés után a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Erről a venni szándékozók azon hozzáadással értesítettek, hogy az ezzel egyidejűleg megállapított árverési feltételek szerint:

1-ör. A megállapított kikiáltási ár, a podluzsányi 43. ivben az A. I. 10. sz. alatt inga lanokra **25 frt 50 kr o. é.**, továbbá a podluzsányi 211. ivben az A. I. 1. sz. alatt inga lanokra **220 frt 50 kr o. é.**, továbbá a podluzsányi 220. szjt. kvben az A. I. 1. sz. alatt inga lanokra **33 frt 50 kr o. é.**, továbbá a podluzsányi 217. ivben az A. I. 1. sz. alatt inga lanokra **2 frt 50 kr**, továbbá a podluzsányi 219. szjt. kvben az 1. sz. alatt inga lanokra **68 frt 50 kr o. é.**, végre a podluzsányi 216. szjt. kvben A. I. 1. sz. alatt inga lanokra **103 frt o. é.**

2-ör. A venni szándékozók tartoznak az árverés alá becsútot ingatlanság kikiáltási árának 10%-át bánatpénzül készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen telegkönyvi hatóságul és a Podluzsány község előljárásiágánál is megtekinthetők.

Lévan, 1882. évi február hó 25-én.

A kir. járásbíró, mint telegkönyvi hatóság. 147. 1.

GYENES JÓZSEF, kir. járásbíró.

Arverési hirdetmény.

Alolított kiküldött végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a lévai kir. járásbíró 1882. évi ápril hó 15-én 409-ik számú végzése által **Mocsy Lajos** ügyvéd által képviselt **Egenhofer Sebestyén** garam-nikolai lakos tel.eres részére, **Pompos Lajos** garam-szentgyörgyi lakos alperes ellen, **81 frt** követelés és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtást folytán nevezett alperestől lefoglalt és **600 frtra becsult ingóságokra**, az árverés elrendeltetvé, annak a **garam-szentgyörgyi község bíró házában** leendő megtartására határidőül **1882. évi Julius hó 3-ik napjának délelőtti 10 óraja** tűztetik ki, a mikor a bírőilag lezalogolt és a szentgyörgyi határban Garamon levő **hajómalom összes belsezerkezeteivel együtt** a legtöbbet igényelők készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsárban alul is el fog adatni.

Egyuttal közölötetik hogy mindazok akik a lefoglalt malomra elsőbbséggel bírnak, elsőbbségi igényeiket az árverés megkezdése előtt alulirt végrehajtóul annyival inkább bejelentsek, mert a különbeni jog hátrány őket terhelendi.

Kelt Lévan, Junius hó 18-án, 1882.

148. 1.

LITASSY NÁNDOR, bír. végrehajtó.

7181. sz.
1188.

Arverési hirdetmény.

Az ar-maróthi törvényszék mint telegkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy **Molnár Józsefné** baracska lakos végrehajtható **Kiss István** tóhóli lakos végrehajtást szenvedő elleni **250 frt töké** követelése, ennek 1876. évi október hó 26. napjától járó **6%** kamatai, továbbá a **15 frt 30 kr** perbeli, és a már eddig **70 frt 87 krt** tevő, ug az ezennel **3 frt 50 kr** ban megállapított, valamint a még felmerülő végrehajtási költségei kielégítése végett lefoglalt következő ingatlan vagyonság u. m. **Kiss István** nak a fenn megnevezett törvényszék területéhez tartozó **Tóhól községben** 76 ik sz. tjkvben A. I. 1—6 és + 2. és 3. rdszk. alatt foglalt **birtokestbeni 1/2 közös tulajdoni jutaléka 1882. évi Junius hó 4-ik napján d. e. 9 órakor Tóhól helységben** a község házában az 1881. LX. t. cz. 169—174. §§-ok szabályai szerint megtartandó bírói árverés után, a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Erről a venni szándékozók azon hozzáadással értesítettek, hogy az ezzel egyidejűleg megállapított árverési feltételek szerint: 1-ör. A megállapított kikiáltási ár, a fent körülirt ingatlan jutalékok **716 frt** nyi együttes becsárteke.

2-ör. A venni szándékozók tartoznak az árverés alá becsútot ingatlanság kikiáltási árának 10%-át bánatpénzül készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

3-ör. A vételár 3 egyenlő részletben és p dig az első részlet az árverés jegerőre emelkedésétől számítandó 30 nap, a második részlet ugyanazon naptól számítandó 60 nap, a harmadik részlet ugyanazon naptól számítandó 90 nap alatt fizetendő.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen telegkönyvi hatóságul, és Tóhól község előljárásiágánál is megtekinthetők.

A kir. törvényszék, mint telegkönyvi hatóság. 149. 1. Aranyos-Maróthon, 1882. évi március hó 11-én.

KONKOLY PÁL elnök. **CHRIASTELY** jegyző.

1383. sz.
1882.

Arverési hirdetmény.

Az aranyos-maróthi Kir. törvényszék mint telegkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy **Gasparik sz. Ondrejka Anna** és **Gálik sz. Ondrejka Mária** végrehajthatóknak, **Ondrejka Czibira Mihály** maholányi lakos végrehajtást szenvedő elleni 1877. évi január hó 13-ig napjától járó **16 frt** elvont haszon, továbbá a **80 frt 50 kr** perbeli, és a már eddig **29 frt 8 krt** tevő, ug az ezennel **2 frt 50 kr** ban megállapított, valamint a még felmerülő végrehajtási költségei kielégítése végett lefoglalt következő ingatlan vagyonság u. m.: a maholányi 20. sz. tjkvben A. I. 1—4. 6. 7. 16—33. 35. 36. 38—41. 43—50. 57. 58. rdszám alatt foglalt **birtokestnek** **Ondrejka Czibira Mihály** illeti **s 200 frtra becsult 1/5 része**, a maholányi 151. sz. tjkvben I. 1—3. sz. alatt foglalt birtokestnek **Ondrejka Czibira Mihály** illeti **s 15 frtra becsult 1/5 része**, a maholányi 152. sz. tjkvben + 1. sz. alatt foglalt birtokestnek ugyanazt illeti **s 20 frtra becsult 1/5 része**, ugyanannak a maholányi 158. sz. tjkvben + 1. sz. alatt foglalt birtokestnek **40 frtra becsult 1/5 része**, a maholányi 162. sz. tjkvben + 1—8. sz. alatt foglalt inga lanoknak **40 frtra becsult 1/5 része**, a maholányi 168. sz. tjkvben + 1. sz. alatt foglalt birtokestnek **10 frtra becsult 1/5 része**, a maholányi 170. sz. tjkvben + 1. sz. alatt foglalt birtokestnek **5 frtra becsult 1/5 része**, a maholányi 171. sz. tjkvben + 1—1. sz. alatt foglalt ingatlanoknak **25 frtra becsult 1/5 része**, a maholányi 179. sz. tjkvben + 1. sz. alatt foglalt birtokestnek **1 frtra becsult 1/5 része**, a maholányi 182. sz. tjkvben + 1. sz. alatt foglalt birtokestnek **8 frtra becsult 1/5 része**, a 183. sz. tjkvben I. 1—17. sz. alatt foglalt birtokestnek **450 frtra becsult 1/5 része**, és végre a maholányi 184. sz. tjkvben + 1—5. sz. alatt foglalt birtokestnek **20 frtra becsult 1/5 része 1882. évi Julius hó 6-ig napján délelőtti 9 órakor Maholány községben a község házában** az 1881. LX. t. cz. 169—174. §§-ok szabályai szerint megtartandó bírói árverés után, a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Erről a venni szándékozók azon hozzáadással értesítettek, hogy az ezzel egyidejűleg megállapított árverési feltételek szerint: 1-ör. A megállapított kikiáltási ár, a fent körülirt becsárak.

2-ör. A venni szándékozók tartoznak az árverés alá becsútot ingatlanság kikiáltási árának 10%-át bánatpénzül készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen telegkönyvi hatóságul és Maholány község előljárásiágánál is megtekinthetők.

A kir. törvényszék, mint telegkönyvi hatóság. 151. 1. Aranyos-Maróthon, 1882. évi április hó 1-én.

KONKOLY PÁL elnök. **CHRIASTELY** jegyző.

Gymn., vidéki tanulók szülőinek figyelmébe.

Lévan a jövő tanévvel, okvetlenül megnyílik a főgymnázium VI-ik osztálya.

Emnélfogva előlegesen is van szerenésen értesíteni a t. szülőket, hogy a lévai főgymnáziumban iskolázandó, vidéki tanulók részére oly intézményt létesítettem, melyben egyelőr 10 gymn. tanuló vétetik fel a legtisztességesebb élelmezéssel és mindenmegtartással.

E célra saját házamban, a legegyszerűbb készletekkel, kényelmes és légváltóval ellátott egészséges szobákat rendeztem be, hol a tanulók bármily tekintetben is zavartalanul végezhetik tanulmányaikat; — ugyancz célból rendelkezésükre becsátom házi kertemet, mely esinnal van gondozva, a legtisztább levegővel bir s a legszükségesebb tanszerekkel és a közvetlenül mellette elvonuló „Perecz“ patakul kényelmes tükör- és zuhanyfürdővel van ellátva és berendezve.

Midőn tehát intézményemet az annyira szükséges testedzési, mindenrendű egészségügyi és ethikai kívánalmak éles figyelembevételével rendeztem be, ugyanakkor lelkiismeretes és kiváló gondot fordítandok a növendékek szellemiségére is. Nevezetesen: a gymn. nevelés szellemének tekintetéből csupán gymn. tanulók vétetnek föl; az illem és erkölcsiség nem-sbitésére a házbán és házon kívül, — továbbá a tanulmányok és feladatok pontos és lehető legjobb elsajátítására, illetve bevégzésére szakszerű és alapos nevelői felügyelet fog gyakoroltatni. E nevelői felügyeletet magam — és e célra általam fizetett okleveles nevelő fogja gyakorolni.

Ezekon felül éber figyelemmel ügyelek arra is, hogy a növendékek egészségi állapotának időnkénti megvizsgálása és a netalán előfordulható betegségek rögtöni és alapos gyógykezelése, jeles és szakképzett orvos által eszközöltessék.

Intézkedem arról is, hogy a nálam elhelyezett tanulók házi nevelője állandó összeköttetésben legyen a főgymnáziumi tanár urakkal, mi által a legbiztosabb információkra lehet fektetni a házi felügyeletet a növendékek felett. Ily módon kellő alkalom nyílik havonként biztosan értesíthetni a t. szülőket gyermekeik helyzetéről, tanulmányi és erkölcsi előhaladottságáról s esetleges hanyagságáról is.

A német nyelv gyakorlása végett együttes társalgás, — heti 3 órán át — e nyelven történi; sőt speciális kívánatra a zenéből (zongorán, hegedűn), vagy a francia nyelvből is alapos oktatást nyerhetnek a növendékek.

A gyermekek tisztaságára, ruhájuk rendben tartására és azok kisebb kijavítására is kiváló gond fordítatik.

Mindezekből kitűnik, hogy a nálam elhelyezett ifjak egy (bár szűkebb körű, de éppen azért czélranyos és családias jellegű) „Nevelőintézet“ növendékei lesznek, melyben gyermekeiknek egészségügyi gondviselése s mindennemű kényelmes ellátása, ethikai, okszerű nevelése és tudománybeli elősegítése iránt, a szülők szerető szive teljesen nyugodt lehet.

Midőn mindezekről a t. szülőket értesíteni szerenésém van, tudatom egyuttal: hogy szives megkeresésre programmal is szolgálok, melyből minden tekintetben pontos tájékozást és alapos értesülést nyerhetni.

Léva, 1882. Junius hó 4-én.

Holló Sándor képezdei tanár.

150. 6-3.